

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izjemni nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič vrst & Din 2.-, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.-, večji inzerati petič vrst Din 4.-. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisni se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašjeva ulica št. 5
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 3b. — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101.
Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Pred važnimi spremembami v Bolgariji:

Vojaška ali nevtralna vlada?

Zaradi nevzdržnega položaja je vlada generala Zlateva podala ostavko — Borba za naslednika — Obnova vojaškega režima ali prehod v parlamentarizem

Sofija, 19. aprila. r. Internacija opozicijskih voditeljev in nasprotnikov sedanjega režima je imela za posledico ostavko celotne vlade generala Zlateva. Zunanji minister Batolov, kmetijski minister Janaki Molov in pravosodni minister dr. Ljuden Dikov niso odobrvali proti opoziciji izdanih ukrepov ter so v teku večerajšnjega popoldneva podali ostavko. General Zlatev jih je skušal sprva pregovoriti, naj ostavko umaknejo. Ko pa so odločno vztrajali pri svojem sklepu, je general Zlatev sklical sejo ministrskega sveta in sporočil, da bo podal ostavko celotne vlade. Ob 20. je odšel na dvor in obvestil o tem kralja, ki je ostavko sprejel.

Kralj Boris je takoj prišel s konzultacijami. Zasljal je najprvo notranjega ministra polkovnika Krum Koleva, prosvetnega ministra generala Radeva, nato pa še inspektorja topništva generala Najdenova. Vse te konzultacije so bile posvečene proučevanju nastale situacije. V političnih krogih z napetostjo pričakujejo nadaljnji razvoj dogodkov.

Predvsem ugibajo, kdo bo sestavil novo vlado. V tem pogledu vlada še popolna nejasnost. Širijo se najrazličnejše kombinacije. Gre pa za načelno odločitev: ali bo nova vlada vojaška ali pa civilna. Kapetanska liga se slej ko prej zavzema za to, da se poveri vodstvo države onim krogom, ki so bili glavni nositelji devetnajstomajskega režima ter da zopet vojska prevzame glavno vodstvo. V tej zvezi se označujejo kot bodoči predstavniki vlade sedanjí notranji minister polkovnik Krum Kolev, sedanjí prosvetni minister general Radev ali pa poveljnik I. armije general Jovov, ki uživajo v vojski velik ugled in so dobro zapisani v obeh taborih.

Druga skupina se zavzema za sestavo nevtralne vlade, ki bi imela nalogo likvidirati sedanje stanje in obnoviti parlamentarizem in ustavno stanje. V tem primeru smatrajo, da bi bil najprimernejši sedanjí bolgarski poslanik v Beogradu g. Dimo Kazasov. V njegovi vladi naj bi sodelovale mlajše moči, ki niso zastrupljene s staro strankarsko misel-

nostjo in ki bi znale pritegniti k sodelovanju najširše narodne sloje.

Zakaj so jih internirali

Sofija, 19. aprila. r. Bivši ministrski predsednik Cankov in njegovi prijatelji so bili internirani, ker se je popolnoma verodostojno ugotovilo, da Cankov ni razpustil svoje politične stranke, ki se naziva narodno-socialni pokret. S tem se je pregrešil proti zakonskemu dekretu od 12. julija 1934. S svojim delovanjem se je Cankov pokazal ne samo kot nasprotnik sedanje vlade, temveč sploh kot nasprotnik novega režima. Bivši ministrski predsednik Georgijev in njegovi prijatelji so bili internirani, ker so kot politična skupina objavili v beograjski »Pravdi« izjave proti ministrskemu predsedniku in drugim osebam. S tem so se, čeprav niso nasprotniki režima, pregrešili proti istemu zakonskemu dekretu in so poleg tega dali nasprotnikom režima slab vzgled.

Malomarnost zakrivila Kelnaričevo smrt

Strokovnjaki v Trbovljah pravijo, da bi bili lahko rešili nesrečnega delavca najkasneje v 24 urah

Trbovlje, 18. aprila.

Grozna nesreča in smrt delavca Avgusta Kelnariča v Mariboru je pretresla tudi naše rudarje in ostalo prebivalstvo rudarskih revirjev. Zlasti naši rudarji so z največjim zanimanjem sledili poročilom o reševanju nesrečnega Kelnariča. Naši rudarji nikakor ne morejo razumeti, kako je mogoče, da živga človeka po tako dolgotrajnem reševanju ni bilo mogoče rešiti iz komaj 8 m globokega jaska. Vsi izgovori, da leži krivda na vedno znova se vsipajoči zemlji, ne drže, kajti znano je, da kopljejo in prodirajo naši rudarji globoke jaskše v mnogo težjih okoliščinah, da se pri delu prav tako vsipa zemlja, da pa znajo take jaskše tako strokovnjaško zapaziti, da je vsako vsipanje zemlje nemogoče in da gre delo

neovirano k začrtanemu cilju.

Pri takem delu je treba seveda strokovnjakov, ki se dan za dnem pečajo s takimi tehničnimi posli, ki poznajo teren, plasti in sloj zemlje do najmanjših podrobnosti. Če bi takoj ob nesreči poklicali naše rudarje, ki bi strokovnjaško započeli reševanje, ni nobenega dvoma, da bi bil nesrečni Kelnarič v 12 urah.

najkasneje pa v 24 urah rešen.

S pravilnim, tako zvanim prodirajočim opaženjem sten v jasku, bi se preprečilo nadaljnje vsipanje zemeljske plasti, kar bi omogočilo reševanje Kelnariča iz betonskega objekta. Tako so pa reševali pokojnega Kelnariča sicer nadse poizrtvovalni možje, toda očitno brez pravega strokovnega znanja, ki je sprito tako težkega položaja neobhodno potrebno. — To je mnenje naših starih rudarjev, ki imajo bogate izkušnje pri strokovnih delih v globokih jaskah rovin in jaskih.

Našo javnost bo pa gotovo zanimalo tudi še drugo mnenje o reševalnem delu pok. Kelnariča, ki smo ga prejeli od tukajšnjih rudarskih krogov. To mnenje se glasi:

»Razumljivo je, da je reševanje pokojnega Kelnariča vzbudilo v Trbovljah veliko zanimanje, posebno med rudarji. Uspeh reševalnega dela je bil, kakor se vidi na žalost negativen. Zadeva se nam zdí podobna oni o porušenju betonskega mostu v Medvohah in nam ne more biti v čast. Težko je izreči kritiko reševalnih del, ko situacija ni znana, povsem jasno pa je, da bi moralo po tolikih dneh priti do tega,

da bi ponesrečenca še živga rešili.

Za strokovnjake in ljudi, ki imajo s tem posla, bi smotena reševalna dela v tem primeru ne značila nobenega problema, saj se vrše sličina in se težja dela mnogokrat v jami pod ruševčin se stropom, v slabem zraku, itd.

Po opisu iz časopisov sodeč, bi bili lahko ponesrečenca rešili izpod zruška s pomočjo jaska (navpični rov), ki bi ga gradili s prodirajočim opaženjem sten in zavarovanjem istih potom odgovarjajočih vencev. Slično delo opravlja trboveljski rudar, ki ga je vajen v jami, sigurno in hitro.

Ne bi hoteli ustvarjati napačnega mnenja, toda skušnja nas je učila, da je v vseh primerih težkih nesreč prenapetost škodljiva. V takih trenutkih

ne sme biti polovičnega dela.

Reševalni načrt je treba, oziraje se na vse okoliščine, dobro preudariti in ga pod dobrim strokovnim vodstvom ter z najboljšim strokovnim osebjem striktno izvesti. Ne čudimo se, da se reševalna dela ljudem, ki niso nikdar imeli sličnega posla, niso posrečila. Gotovo bi bil rad vsak k rešitvi po svojih najboljših močeh pripomogel, čudimo se le, da se po pomoči prizadeji ali pa merodajni krogi niso obrnili tja, ker bi jo bili takoj lahko dobili.

Mnogo je izurjenih rudarjev, ki nimajo posla, mnogi je tudi tih, ki delajo samo tri dni tedensko, dovolj je na razpolago tudi kvalificiranih moči, ki bi rade volje delo vodili, le pozvati bi jih bilo treba. — Človeka, ki se potaplja sredi vode, težko rešuje neplavav.

V podobnosti se seveda ne moremo spuščati, ne da bi si situacijo na mestu ogledali.

To je mnenje trboveljskih rudarjev o Kelnaričevi tragediji in prepričani smo, da se s tem mnenjem strinja tudi naša javnost.

★

inž. Fran Zupancić, industrijec v Ljubljani.

Srez Litija:

Fran Lajovic, župan in posestnik v Litiji;
Milan Mravlje, bivši narodni poslanec v Ljubljani.

Srez Logatec:

minister dr. Drago Marušič.

Srez Ljubljana - okolica:

(voli dva poslanca):
minister dr. Drago Marušič;
mr. pharm. Stanko Hočevar, lekarinar in župan na Vrhniki.

Ljubljana - mesto:

(voli dva poslanca):
Ivan Mohorič, bivši narodni poslanec v Ljubljani;
dr. Riko Fux, magistratni uradnik v Ljubljani.

Srez Metlika:

Martin Bajuk, posestnik in župan v Božakovem;
Dako Makar, bivši narodni poslanec in posestnik v Metliki;
Ivan Malešič, trgovec v Metliki.

Srez Novo mesto:

Franjo Bulc, posestnik in župan v Mirni;
Josip Matko, posestnik in župan v Šmihelu - Stopičah;
inž. Josip Pavlin iz Ljubljane;
dr. Josip Režek, odvetnik in župan v Novem mestu;
Karel Šterbenk, strokovni učitelj v Novem mestu.

Srez Radovljica:

Ivan Ažman, posestnik in župan v Lescan;
Ivan Mohorič, bivši narodni poslanec iz Ljubljane.

★

Opozicijske kandidatne liste

Beograd, 19. aprila. p. Dopoldne je bila vložena pri kasacijskem sodišču v Beogradu lista skupine »Zbora« z nosilec dr. Dimitrijem Ljotićem na čelu. Skupno so bile doslej razen vladne liste vložene kot opozicijske liste Jugoslovenske narodne stranke, nosilec dr. Svetislav Hodžera, izvenparlamentarna opozicija, nosilec dr. Maček, socialistična, nosilec dr. Živko Topalović in lista »Zbora«, nosilec dr. Ljotić. Za danes popoldne je napovedana še vložitev liste bivšega ministra Bože Maksimovića, tako da bo pri volitvah sodelovalo šest kandidatnih list.

Upokojitve

Beograd, 19. aprila. p. Z odlokom ministra pravde so upokojeni: Pavla Eržen, kancistka pri sreskem sodišču v Ljubljani, Rezika Poljanec kancistka pri apelacijskem sodišču v Ljubljani in Valentin Kržišnik pri okrožnem sodišču v Novem mestu.

Kandidati na vladni listi

V dravski banovini se poteguje za 29 mandatov na vladni listi 63 kandidatov — Največ jih ima Novo mesto

Beograd, 19. aprila. r. Kakor smo že javili, je večeraj kasacijsko sodišče v Beogradu potrdilo državno kandidatno listo ministrskega predsednika gosp. Jevtića. Lista je bila sinoči objavljena.

778 kandidatov

V vsej državi je 343 srezov, 9 banovinskih glavnih mest, ki volijo za sebe, ter ozemlje Beograda z Zemunom in Pančevom. V teh 353 volilnih edinicah se voli 368 poslancev. Za te mandate se poteguje na listi g. Jevtića, kakor je bila danes potrjena, skupno 778 kandidatov.

Kandidature v Sloveniji

V dravski banovini kandidirajo na vladni listi g. Jevtića naslednji gospodje kandidati (po srezih):

Mariborsko volilno okrožje

Srez Brežice:

Ernest Krulj, posestnik v Sevnici;
dr. Andrej Vebler, odvetnik v Mariboru.

Srez Gornji grad:

Matija Gorican, posestnik in župan v Mozirju;
Anton Zehelj, posestnik in župan v Bočni.

Srez Dolnja Lendava:

Anton Hajdinjak, bivši narodni poslanec in posestnik v Odrancih;
dr. Fran Klar, banovinski zdravnik v Dolnji Lendavi.

Srez Konjice:

Karel Gajšek, bivši narodni poslanec;
Fran Seručar, posestnik v Hebenštajnu.

Srez Laško:

Rudolf Pleskovič, učitelj v Trbovljah;
Ferdo Roš, posestnik v Hrastniku;
Jakob Struc, rudar v Trbovljah.

Srez Ljutomer:

Avgust Lukačič, železniški uradnik v Mariboru;
Jakob Rajh, posestnik v Ljutomeru;
Fran Skuhala, posestnik in župan v Križevcih.

Srez Maribor - desni breg:

Vinko Gornjak, ekonom v Slovenski Bistrici;
Ivan Kirblš, posestnik pri Sv. Marjeti;
Anton Krejčl, bivši narodni poslanec in direktor v Rušah.

Srez Maribor - levi breg:

(voli dva poslanca):

a) Ivan Janžeković, posestnik in župan v Košakih; dr. Jančič, državni tožilec v p. v Mariboru;
b) Rudolf Ogrinc, železniški uradnik na Pragerskem;

Karel Fras, delavec iz Maribora.

Srez Murska Sobota:

Josip Benko, industrijec v Murski Soboti.

Srez Prevalje:

Karel Dobršek, šolski upravitelj v Prevaljah;
inž. Milan Lenarčič, industrijec v Ribnici na Pohorju.

Srez Ptuj:

Mihael Brenčič, gostilničar v Ptuj;
Lovro Petovar, bivši narodni poslanec in posestnik v Ivanjkovcih.

Srez Slovenjgradec:

Leopold Kopač, šolski upravitelj v Slovenjgradu;
dr. Anton Novčan, konzul v p. iz Beograda;
dr. Bogumil Vošnjak, bivši narodni poslanec iz Beograda.

Srez Celje:

Ivan Prekoršek, bivši poslanec iz Celja;
Jernej Stante, odvetnik v Celju.

Srez Šmarje pri Jelšah:

Ljudevit Komar, učitelj na Ponikvi;
dr. Fran Moser, zdravnik v Kozjem;
Anton Zdošek, posestnik na Ponikvi.

Ljubljansko volilno okrožje

Srez Črnomelj:

dr. Jure Koce, tajnik Zbornice za TOI v Ljubljani;
Evgen Lovšin, industrijec v Ljubljani.

Srez Kamnik:

Anton Cerer, bivši narodni poslanec in posestnik v Kamniku;
Anton Kersnik, posestnik na Brdu.

Srez Kočevje:

Ivan Arko, trgovec v Ribnici;
Fran Hočevar, posestnik in župan v Velikih Laščah;
dr. Ivan Lovrenčič, odvetnik v Ljubljani;
dr. Ivan Sajovic, odvetnik v Kočevju.

Srez Kranj:

Ivan Lončar, bivši narodni poslanec in posestnik v Trzinu;
dr. Fran Šemrov, industrijec v Kranju.

Srez Krško:

Martin Horvatič, posestnik in župan v Čatežu;

Veliki petek

Danes je po tradiciji post in tudi postne misli, ker aktualne. Meščani se nepopisno žalostni, ker morajo obratiti žabje krake. Pa tudi reporterja se loteva posebno predpraznično razpoloženje in žalost mu sili v pero, ker mora pisati o postu.

Dovolite, da zapišemo možato besedo o postu! Po tradiciji se mnogi podedelani postijo na veliki petek v resnici ter ne jedo dopoldne ničesar, pač pa napravijo jutraj pobožno nekaj požirkov, da je duši nekoliko topleje. Človeku je hudo, ker podedelani ne posnemamo v dobrem in ker ne spoštujemo tradicij. Danes se mnogi meščani postijo samo zato, da bo prebava tem bolj v redu ob praznikih. In zaradi tega lahko res postane sentimentalni in napiše celo uvodnik o velikem petku.

Da se ljudje res zelo radi postijo, se je poznalo danes na ribjem trgu. Niti cene niso več igrale posebne vloge, gospodinjje so se samo bale, da bi postne specialitete ne pošle. Izanci so pripeljali na trg žive ščuke in krape v velikem sodu. Ljudje so se gnetli ob sodu ter strmeli vani, kakor da se godi v njem čudež. Sicer so na našem trgu skoraj vsak petek žive ribe, toda izanske ribe so najbrž nekaj posebnega, ker so se gospodinjje tako pulile zanje. Tako je prav, tudi naši ribiči naj nekaj zaslužijo vsaj na veliki petek. Upamo, da so z zaslužkom zadovoljni tudi drugi prodajalci rib, ki se imeli danes polne roke dela in niso uteg niti niti dajati gospodinjam receptov za pripravljane rib. Toda ne smete misliti, da so zaradi tega navili cene. Seveda, blaga je bilo premalo v primeri s povpraševanjem in je razumljivo, da so bile morske ribe nekoliko dražje, saj ob času konjunktur naši prodajalci ne morejo dobiti poceni rib od ribiških združenj. Precej drage so bile trljje, po 48 Din kg in tun po 44 Din. Gospodinjje danes niso utegnile mnogo razmišljati o cenah, kar je sreča v nesreči. Luben in zlatice so prodajali po 40 Din kg, cipile po 36 Din, osliče po 32, sardele po 20 in po 36 tudi ribone, morske rake in hobotnice. Postri se niso mnogo podražile, zelo lepe so bile po 40 Din. Nekaj kilogramov je bilo tudi sekane soma, ki je po 36 Din. Navadne rečne ribe v splošnem niso bile nič dražje. Izanci so prodajali krape po 16 Din kg. Platanice so bile po 10 Din kg. Smuči ali donavsko postro so prodajali po 36 Din. Zabijih krakov je bilo posebno lepa izbira in veliki petek ni plival na cene.

Iz državne službe

Beograd, 19. aprila. p. Z odlokom prometnega ministra je upokojena poštna uradnica Marija Praznik v Ptuj. — Z odlokom ministra za trgovino in industrijo je imenovan za profesorja in inženirja tehniški šoli v Ljubljani Vladimir Premrl. — sedaj uradniški pripravnik.

Georgij Silin:

Počasna smrt

Roman.

Vikal jo je, ne da bi vedel zakaj, da-li zato, ker ji je hotel dokazati nepreviđenost njenega sumničenja ali pa iz posebnega spoštovanja do nje.

— Kaj torej hočeš, Kasjan?

Dotaknil se je njene roke, rekoč:

— Olga Dimitrijeva, ne smeli bi govoriti tako... Slabo me poznate!... Kaj bi bilo prav misliti na to, kaj je bil kdo tam? Nisem tako nizkoten. Veste kaj, vzemiva se, Olga Dimitrijeva, in začniva živeti kot mož in žena... Kot resnična...

Olga je povesila glavo.

— To nikakor ne gre, — je dejala tiho.

— Zakaj bi ne šlo?

— Čemu naj bi se vzela?

— Čemu pa se ljudje poročajo?

Kasjan je malo pomislil, potem je pa ponovil:

— Zakaj sklepajo ljudje zakonske zveze?

— To so ljudje, ne pa mi.

— Kaj mi nismo ljudje?

— Smo, toda drugačni.

— Kdo ve, morda pa bomo nekega dne tudi mi kakor oni tam.

Olgi se je Kasjan naenkrat zasmilil. Pustila je svojo roko v njegovi tako mirno, kakor da teče beseda o včerajšnjem dnevu.

— Kasjanuška, meni je vseeno, toda če bi se vzela, bi bilo to smešno. Saj je neumno poročiti se. Če hočeš žensko in si si izbral mene, pridi k meni... Toda čemu bi se morala baš poročiti?

— Ne, Olga Dimitrijeva, tako to ne gre. Pošteni ljudje ne delajo tako. Tako tega nočem. Treba se je držati zakona. Pojdiva k zdravniku in povejva mu, kako in kaj.

— Čemu ti je vse to potrebno?

— Hočem, da postanete moja zakonska, resnična žena, a ne kar tako, nočem se norčevati iz vas.

Njegove besede so bile za Olgo nekaj izrednega in napolnile so jo z radostjo.

— Torej me imaš rad? — je vprašala.

— Kdo ve, morda vas imam, Olga Dimitrijeva.

— Zakaj?

Odgovora ni dočakala.

— Veš kaj, Kasjane, morda me imaš res rad, ne vem, toda premisli dobro, predno se odločiš. Pomisli, kaj sem bila, morda si pa še premisliš.

— Ne, zdaj si ne bom več premislil.

— Pazi, očital mi boš... Pozabiti ne boš mogel, kaj sem bila.

— Ne, ne bom ti očital. Zakaj bi ti očital? Mar si hotela to?

— Ne, nisem hotela, — je zašepetala Olga. Stisnila se je k Merkulovu in mu dejala s takim glasom, kakor da hoče imeti od njega prisego:

— Dobro, Kasjane, če mi torej ob-

45

ljubiš, da mi nikoli niti z besedico ne boš očital, kaj sem bila tam, te vzamem; zapomni si to.

— Eno mi povej, Olga, — jo je prekinil Kasjan, — ali si imela med tistimi moškimi katerega, ki je bil stalen?

— Ne, takega nisem imela. Nekateri so prišli večkrat, toda vedno so plačali, brezplačnega pa nisem imela nobenega. Zakaj si pa hotel vedeti to?

— O tem govorim zato, ker bi imel o čem razmišljati, če bi imela katerega brezplačnega, kakor si dejala, če so pa vsi plačevali, je treba to presoditi drugače. V tem primeru je isto, kakor da nobenega nisi imela. Pa tudi če bi ne bilo tako, bi ti ne delal očitkov.

Se istega dne sta odšla k doktorju Turkejevu, ki je takoj odredil, da sta dobila posebno sobo.

Olgin življenje je dobilo zdaj drugačen pomen. Možitev je vzbudila v nji skrb za družino. Nikoli ni pričakovala, da napoči dan, ko bo imela moža. A ta dan je napočil. Zdelo se ji je pa, da je njeno zakonsko življenje nekaj prehodnega: vse to je prišlo prehitro, preveč enostavno.

Toda dnevi so minevali in Olga je bila vedno bolj navezana na Kasjana. V nji se je porodila nova, dotlej neznanca želja: skrbeti za Kasjana, gledati na njegovo udobnost, paziti na red in snago. Bila sta drug z drugim zadovoljna. Po dolgi praznini je Olga začutila, da se ji vrača veselje do življenja.

Nekoč je začela bridko plakati. Prestrašeni Kasjan ni vedel, kaj početi. Tolažil jo je in vpraševal:

— Kaj ti pa je? Nehaj no jokati. Zakaj se tako razburjaš?

Ni vedel, zakaj se je razjokala, pa tudi Olga sama tega ni vedela. Potem se je pomirila in zaspala tako sladko in trdno, kakor menda še svoj živ dan ni spala.

Nekoč je Olga vprašala Kasjana:

— Kaj pa, če bova imela otroke?

— Kaj za to, to bi bilo lepo, — je odgovoril Kasjan.

Že nekaj časa se je Olgi zdelo, da bi lahko zdaj pisala materi, pa si je premislila. Čemu pisati? Naj se je mati raje spominja kot dražestne, nedolžne deklice, kakor je bila pred mnogimi leti. Ni ji treba pisati. Čemu bi vznemirjala stanko? Saj njena hči nikoli ne bo zdrava.

Tako sta preživela dve leti in v teh dveh letih Olga ni opazila, da so se začele v Kasjanu prebujati čudne želje. Kakor da to ni prodrlo do njene zavesti. Nekoč je pa vsa začudena slišala Kasjana govoriti o »onem življenju«.

Poslušala ga je in spoznala, da govori Kasjan o tem že dolgo. Čemu ti razgovori? Čemu si je treba klicati v spomin to, kar je že daleč izven nasebine gobavev? Kasjan si je pa vedno pogosteje klical v spomin preteklost, vedno pogosteje je mislil na mesto; nekoč je pa dejal:

— Počakaj Olga, če ozdraviva, se napotiva v mesto.

Skrivnost smrtnih žarkov

Tragična smrt bratov Johna in Freda Wood, ki sta odkrila smrtne žarke

Tu pa tam se pojavi v tisku vest o novem presenetljivem odkritju ali izumu, bodisi da gre za nov plin, ki ni samo neviden in brez vonja, temveč lahko pokonča z njim prebivalstvo celega mesta, kamor smo ga vrgli v bombi iz bojnega letala, ali pa se piše o odkritju novih žarkov, ki lahko na velike daljave zažgo razstrelivo, raztope kovino itd.

Te vesti čitamo navadno samo enkrat, pa naj bodo še tako senzacionalne, drugič se pa ne pojavi o njih niti vrstica. Ali gre za netočne vesti ali pa so novi izumi že v rokah te ali one vesile? Tega javnost nikoli ne izve, kajti tajna služba te ali one države že poskrbi, da radovednost ne gre predaleč. Naj gre že za resnično ali fiktivno odkritje, to spada v področje obrambe države in vojaške oblasti že poskrbe, da se izum najprej vsestransko preizkusi, predno pridejo točnejše vesti o njem v javnost.

Nedavno smo slišali, da je angleški lekarnar John Wood s svojim bratom Fredom odkril novo vrsto smrtnih žarkov. Če je te žarke s posebnim aparatom naperil na letalo, so

pri polnem poletu sežgali magnet, da je letalo takoj padlo na tla, kamor ga je potegnila ta elektromagnetna radiacija, kakor potegne strelovod nase strelo. Odkritje bratov Wood bi onemogočilo vsak napad iz zraka. Poskusi z oddajanjem teh žarkov še niso bili končani, delali so jih v starem, v laboratorij izpremenjenem hangarju, stoječem blizu nekega mesteca v okolici Londona. Nekega dopoldne, ko je Fred vstopil v hangar, kjer je delal njegov brat,

je našel Johna mrtvega.

Po nesrečnem naključju je John najbrž nepreviđen ravnil z oddajnim aparatom in žarki so ga na mestu ubili.

Freda je bratova smrt globoko pretresla, obenem je pa kar poskočil od veselja, kajti spoznal je, da žarki ne uničijo samo motorja, odnosno letala, temveč da ubijejo tudi ljudi. To odkritje je pa porušilo njegovo duševno ravnotežje in Fred je začel dolžiti angleško vlado, da je kriva smrti njegovega brata. John je namreč opetovano prosil, naj bi vlada podprla njegovo delo, pa je vedno naletel na gluha ušesa, ker se ni nihče zanimal za odkritje podzvezdskega zdravstva. Toda Fred je bil prepričan, da je zakrivilo smrt njegovega brata pomanjkanje denarnih sredstev in iz tega izvirajoče pomanjkljivosti aparatov.

Sklenil je maščevati se za bratovo smrt. Tako je minilo več mesecev, ko je bilo nekega dne londonsko policijsko ravateljstvo obveščeno, da so v mestecu, kjer je prebival Fred, večkrat videli

nekega vohunstva osumljenega Nemca. Policija je takoj osumila Freda, da namerava svoje odkritje prodati tuji državi. Šefu političnega oddelka detektivske organizacije Herbertu Fitchu je bilo naročeno, naj zadevo preišče. Fitch je takoj odpotoval v mesto, kjer je vodil Fred Wood po bratovi smrti lekarno, obenem je pa izvrševal živinozdravniško prakso. Dogodki resničnega življenja čisto prekašajo romanopisne fantastije in tako je bilo tudi v tem primeru.

Preoblečeni detektiv je poskusil najprej govoriti s Fredom kot trgovski zastopnik, pa je slabo naletel. Potem je potrpežljivo čakal v bližini lekarnarjevo avto, in tako je slednjič opazil Fredov avto, v katerem je sedel poleg izumitelja eleganten tujec. Detektiv je takoj spoznal

agenta nemške poročevalske službe. Tiho je skočil zadaj na avtomobil in tako je neopazeno prispel do starega hangarja, kjer je bil laboratorij bratov Wood. Fred in njegov spremljevalec sta vstopila in kmalu sta prinesla k avtu majhen aparat s priključenim električnim kablom in do najmanjših podrobnosti izdelanim modelom letala.

Ste pripravljeni? — je vprašal Fred. Neznavec je priključil, nakar je Fred spojil kontakt in iz aparata so začeli modrikasti žarki, neznavec je pa pogljal motor letala, ki se je dvignilo v zrak. Toda v trenutku, ko bi moral nameriti tajni aparat na letalo, je Fred v navalu blaznosti ali pa pod vplivom prebujene vesti udaril s pestjo po aparatu. Modrikasti plamen ga je obiznil od pete do glave in Fred

se je zgrudil mrtev na tla. Pri padcu se je pa zapletel v kabel, aparat se je prevrnil in nastala je majhna eksplozija.

Nemški vohun je hotel po silnem presenečenju stopiti k drugi žrtvi smrtnih žarkov, toda v naslednjem hipu ga je detektiv zgrabil in odpeljal v ječo. Ker pa ni bilo proti njemu neposrednih dokazov, so ga izpustili in izgnali iz Anglije. Ostanke aparata, ki širijo smrtne žarke, so skrbno pobrali, toda niti najboljši strokovnjaki niso mogli aparata znova sestaviti. Najbolj komplicirani mehanizem je namreč uničila Fredova pest. Javnosti so pa prikazali Fredovo smrt kot »nesrečno naključje«.

Bojazen.

— Zakaj pa plakaš, Slavica?

— Huumu, naša mamica si je kupila nove zobe.

— No, zato ti vendar ni treba plakati.

— Mamica ima zdaj dvojno umetno zobovje, jaz pa moram vedno nositi vse, kar ona odloži.

Konec Hollywooda

Iz Amerike poročajo, da so začeli nekateri filmski igralci resno razmišljati o prenosu filmskih ateljev iz Hollywooda na vzhodno obalo Zedinjenih držav. Zadnje čase se je ta težnja še bolj pokazala, ker namerava kalifornijska vlada obdavi filmsko industrijo tako, da bi morala filmska podjetja plačevati od vsakega metra izdelanega filma poseben davek. Navaja se pa še več drugih predlogov. V prvi vrsti pravijo filmski magnati, da za moderno filmsko tehniko ni več tako potrebno kalifornijsko sonce, dalje da bi mnogo prihranili na prometnih stroških in da bi dal prenos filmskih ateljev veliko pobudo za razmah dotičnih krajev, pa tudi finančniki z Wall Streeta bi radi imeli filmsko industrijo bolj pred očmi.

V pošto prihaja zlasti Florida, ki ima ugodno podnebje in kjer bi filmska industrija ne bila obremenjena z davki. Florida pa s svoje strani upa, da bi s prenosom filmskih ateljev v gospodarskem in tujsko-prometnem pogledu mnogo pridobila, saj so filmska podjetja v Ameriki med prvimi desetimi pomembnejšimi panogami industrije.

Smrtna kazen za uživanje opija

Kitajska vlada vodi energično borbo proti uživanju opija. Posebno v severni Kitajski je trgovina z opijem in ka-ja opija bodisi docela zatirana ali pa tako omejena, da ga kade samo skrivaj in v zelo omejenih množinah. Odločen nastop kitajske vlade proti temu strupu je pokazal, da so imeli Kitajci prav, ko so se nedavno v Društvu narodov pri- toževali, da so postale inozemske koncesije na Kitajskem središče trgovine z opijem na Daljnem vzhodu. V Šanghaju ti po vseh ulicah udarja v nos oster duh opija, ki prodira iz zakonitih breznic, kamor hodijo ljudje vdihavati ta strup. V Pekingju, Tientsinu, Nankinu in drugih severokitajskih mestih je pa drugače. Tu je nastopila vlada z neizprosno strogostjo tako, da žive še oni redki kadilci, kar jih je ostalo, v neprestanem strahu pred policijo.

Kadilca opija, ki ga zasačijo prvič, pošljejo v poseben zavod, kjer ga izle- čijo. Če ga zasačijo drugič, ga čaka smrtna kazen. Veliko število javno usmrčenih kadilcev opija je prepričalo javnost, posebno pa prodajalce in kadilce opija, da vlada v tem pogledu ne pozna šale. Nedavno so ustrelili vodilnega uradnika pekinške policije, ker je skrival opij, a general Sun-Kvan-Yang se je ustreli sam po odredbi vlade, ker se ni mogel odvaditi kaje opija.

Opozorilo

Mati položi Miha čez koleno in se pripravlja našeškati ga. Miha vzhigne in zajecja:

— Ne prebudo, mamica, pomladne hlače imam.

HITITE PO ČEVLJE!

HITITE PO ČEVLJE!

IZRABITE UGODNO PRILIKO IN SI NABAVITE IZVESTNE

JARA čevlje

po 20—30% znižanih cenah

POHITITE, DOKLER SE TRAJA ZALOGA!

PRODAJALNE: „JARA“, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 20

MARIBOR, Gosposka ulica št. 18 pri firmi MARTINC — ZAGREB, Ilica br. 60

MALI OGLASI

v vseh malih oglaših velja beseda 50 para, davek Din 2.— Najmanjši znesek za mali oglas Din 5.—, davek Din 2.— Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročitvi, lahko tudi v znakah — Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba oriložiti znamko — Popustov za male oglase ne priznamo

KAVARNA STRITAR

vsak večer koncert. 27/L

Sveže najfiniješe norveško

RIBJE OLJE

iz lekarn DR. G. PICCOLIJA

v Ljubljani — se priporoča ble-

dim in slabotnim osebam 65/L

Tvrđka

A. & E. SKABERNE

Ljubljana — javlja, da jemlje

do preklica v račun zopet

HRANILNE KNJIZICE

prvovrstnih ljubljanskih denar-

nih zavodov (Mestne hranilnice.

Ljudske posojilnice itd.

MORSKE RIBE

skrbno pripravljene na vse na-

čine. — Izbrana vina za praz-

nike, posebno opolo in belo vi-

ško, dingač (originalni) — pri-

poroča Ložič, »Gostilna dva ri-

bar«., Ljubljana, Kersnikova

ulica št. 5. 1465

Prva športne suknjiče

a Din 98.—, pumparice, modne

hlače itd. — kupite zelo ugod-

no pri

PRESKERJU,

LJUBLJANA, Sv. Petra c. 14

GUMO

za fижarska koleša izdeluje —

Prva jugosl. fabrika gume »Re-

kord«, Culjkovič, Leskovac,

Vardarska banovina.

ZA PRAZNIKE

vino čez ulico:

Namizno belo 1 Din 7.—

Rizling 1 > 9.—

Cviček 1 > 9.—

Župsko črno 1 > 9.—

Silvanec 1 > 11.—

Mozler 1 > 13.—

Hruševac sladki 1 > 5.—

Zganje:

Tropinovec 1 Din 22.—

Slivovka 1 > 24.—

Hruševac 1 > 28.—

Brinjevec 1 > 32.—

ter razne fine likerje in desert-

na vina vam nudi po konkuren-

čnih cenah ter se priporoča:

BUFFET S. J. JERAJ,

Ljubljana, Sv. Petra cesta 38.

1427

Velikonočna darila po znatno

znižanih cenah v največji iz-

beri in najboljši kakovosti —

priporoča svojim cenj. odje-

malcem tvrđka

F. M. Schmitt

LJUBLJANA,

PRED SKOFOVO ST. 2

LINGERJEVA ST. 4

Ogled blaga brezobzeven!

Točna in solidna postrežba!

RAZGLAS!

ODDAJA MESTNE KOŠNJE

Mestno poglavarstvo v Ljubljani naznanja vsem intere-

sentom, da se bo vršila javna dražba košnje, in sicer:

a) dražba košnje mestnih potov in štrardonov na Barju v

gostilni Vidmar Jakoba na Izanski cesti — dne 28. aprila 1935

ob 10. uri dopoldne.

b) dražba košnje mestnih potov in štrardonov v ostalih

predmestjih v gostilni Kosce na Opekarski cesti dne 28. aprila

1935 ob 13. uri popoldne.

Po pooblastilu predsednika, mestni uradni direktor:

JANČIGAJ.

SENZACIONALNA IZPREMEMBA V MODI PUDRA

Iz Pariza prihaja skrivnost novega „mat“ pudra

Elegantne Francozinje so kreirale novo modo, ko so našle puder, ki daje polti videz breakvinega cveta ter prepreči za ves dan tudi najmanjše sledove svetlikanja.

Skrivnost je v tem, da se po novem načinu izdelave najfiniji puder trikrat preseje skozi svilen sito in zmeša z dvojno peno smetane. Ta novi način izdelave pudra, ki je plod dolgoletnih raziskov francoskih kemikov, je patentiran od tvrđke Tokalon. Puder Tokalon omogoča odstranitev svetlikanja nosu in mastne kože. Da Vam prekrasno polt, ki ostane popolnoma »mat«., polnih 8 ur. Če uporabljate »mat«., puder Tokalon, se Vam koža ne bo svetlikala niti na vetru in dežju in tudi ne pri potenju. Ta puder daje licu videz svežih dražestnih rožnatih listov ter zviša v veliki meri Vašo privlačnost. Nabavite si puder Tokalon, ker on, pri vseh velikih stroških pri izdelavi, ni dražji.

Makulturni papir

proda

uprava „Slovenskega Naroda“, Ljubljana, Knafljeva ulica šte. 5